

Az Európai Unió
Tanácsa

Brüsszel, 2022. szeptember 26.
(OR. en)

12666/22

Intézményközi referenciaszám:
2010/0095(COD)

MI 677
COMPET 725
DIGIT 169
TELECOM 379
BETREG 10

FEDŐLAP

Küldi:	az Európai Bizottság főtitkára részéről Martine DEPREZ igazgató
Az átvétel dátuma:	2022. szeptember 23.
Címzett:	a Tanács Főtitkársága
Biz. dok. sz.:	COM(2022) 481 final
Tárgy:	A BIZOTTSÁG JELENTÉSE A TANÁCSNAK, AZ EURÓPAI PARLAMENTNEK ÉS AZ EURÓPAI GAZDASÁGI ÉS SZOCIÁLIS BIZOTTSÁGNAK AZ EGYSÉGES PIAC ÁTLÁTHATÓSÁGÁRÓL SZÓLÓ IRÁNYELV 2016 ÉS 2020 KÖZÖTTI MŰKÖDÉSÉRŐL

Mellékelten továbbítjuk a delegációknak a COM(2022) 481 final számú dokumentumot.

Melléklet: COM(2022) 481 final

EURÓPAI
BIZOTTSÁG

Brüsszel, 2022.9.23.
COM(2022) 481 final

**A BIZOTTSÁG JELENTÉSE A TANÁCSNAK, AZ EURÓPAI PARLAMENTNEK ÉS
AZ EURÓPAI GAZDASÁGI ÉS SZOCIÁLIS BIZOTTSÁGNAK**

**AZ EGYSÉGES PIAC ÁTLÁTHATÓSÁGÁRÓL SZÓLÓ IRÁNYELV 2016 ÉS 2020
KÖZÖTTI MŰKÖDÉSÉRŐL**

{SWD(2022) 297 final}

Tartalom

BEVEZETÉS.....	3
1. A 2016 és 2020 közötti fejlemények	4
1.1. Az értesítési eljárás továbbfejlesztése	5
1.2. Az értesítési eljárás alkalmazása a „minőségi jogalkotás” és a kölcsönös elismerés szempontjából	5
2. Az értesítési eljárásalkalmazása	5
2.1. Hatékonyság: általános áttekintés	5
2.2. A sürgősségi eljárás alkalmazása	13
2.3. „Adó- és pénzügyi intézkedések” bejelentése	13
2.4. A Bizottság válaszainak nyomon követése	14
2.5. Az értesítési eljárás nyomon követése	14
2.6. Strukturált információcserék a tagállamokkal, az EGT-tag EFTA-országokkal, Svájcgal és Törökországgal	14
2.7. Átláthatóság	16
3. Következtetés	16

VEZETŐI ÖSSZEFOGLALÓ

Ez a jelentés az (EU) 2015/1535 irányelv¹ (a továbbiakban: az egységes piac átláthatóságáról szóló irányelv) 8. cikkének megfelelően készült és kerül benyújtásra. Elemzi az egységes piac egyik sarokköve 2016 és 2020 közötti alkalmazásának eredményeit: az egységes piac átláthatóságáról szóló irányelvben meghatározott értesítési eljárás. A jelentés kiemeli, hogy az értesítési eljárás jelentősen hozzájárul az egységes piac működéséhez, valamint a minőségi jogalkotásra vonatkozó iránymutatások és eszköztár² végrehajtásához, továbbá kulcsfontosságú szerepet tölt be a Covid19-világjárvány idején.

A Bizottság értesítése a nemzeti műszaki szabályokról azok elfogadása előtt továbbra is fontos eszköznek bizonyult a kereskedelmi akadályok megjelenésének megelőzése szempontjából. Emellett a Bizottság és a tagállamok, valamint a tagállamok egymás közötti együttműködésének biztosítását is elősegítette. Ez különösen fontos olyan kritikus és előre nem látható körülmények között, mint amilyeneket a Covid19-világjárvány teremtett. Amellett, hogy a Bizottság értesítést kap a műszaki szabályokról, a bejelentett intézkedések végleges szövegét lefordítják az EU 23 hivatalos nyelvére³.

Ezen túlmenően az egységes piac átláthatóságáról szóló irányelv végrehajtása megköveteli a Bizottságtól, hogy nyomon kövesse és ellenőrizze az összes olyan értesítést, amely aggályokat vet fel az uniós joggal való összeegyeztethetőségüket illetően. Ebben az összefüggésben a Bizottság különös figyelmet fordít az egységes piacra legnagyobb hatást gyakorló intézkedésekre⁴.

¹ Az Európai Parlament és Tanács (EU) 2015/1535 irányelve (2015. szeptember 9.) a műszaki szabályokkal és az információs társadalom szolgáltatásaira vonatkozó szabályokkal kapcsolatos információszolgáltatási eljárás megállapításáról (HL L 241., 2015.9.17., 1. o.).

² Cselekvési terv a szabályozási környezet javításáról, COM(2002) 278. Lásd még: *Jobb szabályozás a növekedés és a munkahelyteremtés területén az Európai Unióban*, COM(2005) 97; *A Közösség lisszaboni programjának végrehajtása: A szabályozási környezet egyszerűsítésére irányuló stratégia*, COM(2005) 535; *Az Európai Unió belüli jobb szabályozás stratégiai felülvizsgálata*, COM(2006) 689; *Az Európai Unió belüli jobb szabályozás második stratégiai felülvizsgálata*, COM(2008) 32; *Az Európai Unió belüli jobb szabályozás harmadik stratégiai felülvizsgálata*, COM(2009) 15; *Intelligens szabályozás az Európai Unióban*, COM(2010) 543 és *Jobb szabályozás: az eredmények javítása egy erősebb Unióért*, COM(2016) 615.

³ Ír nyelvű fordítás nem készül.

⁴ https://ec.europa.eu/info/sites/info/files/communication-enforcement-implementation-single-market-rules_en_0.pdf

BEVEZETÉS

„Az erősebb és méltányosabb uniós gazdaság kiépítésének hajtómotorjaként” az egységes piac kulcsfontosságú részét képezi a Bizottság 2019–2024-es időszakra szóló hat prioritásának⁵. Az egységes piac javította az európai vállalkozások és polgárok jólétét és lehetőségeit. A jól működő egységes piac ösztönzi a versenyt és a kereskedelmet, javítja a hatékonyságot és a minőséget, továbbá hozzájárul ahhoz, hogy csökkenjenek a vállalkozások és a fogyasztók által fizetendő árak⁶.

A Bizottság 2020. márciusi új iparstratégiai csomagjának⁷ részeként – a versenyképesség további javítása, valamint a különböző méretű uniós vállalkozások és a globális értékláncok integrációjának megkönnyítése érdekében – elfogadták az akadályokról szóló közleményt⁸ és az egységes piac érvényesítésére vonatkozó cselekvési tervet⁹. Az egységes piac érvényesítésére vonatkozó bizottsági cselekvési terv 10. intézkedése az egységes piac átláthatóságáról szóló irányelvre hivatkozik. Ebben az összefüggésben az egységes piac átláthatóságáról szóló irányelv végrehajtása a Bizottság érvényesítési intézkedéseire vonatkozó stratégiaibb jellegű megközelítésnek megfelelően négy tengelyre épül:

- i. a tagállamok bejelentik a Bizottságnak az árukra és az információs társadalommal összefüggő szolgáltatásokra vonatkozó műszakiszabály-tervezeteket;
- ii. a Bizottság nyomon követ minden olyan értesítést, amely aggályokat vet fel a bejelentett intézkedés uniós joggal való összeegyeztethetősége tekintetében;
- iii. a nyomon követés megtervezése során a Bizottság különös figyelmet fordít az egységes piacra legnagyobb hatást gyakorló intézkedésekre;
- iv. a Bizottság nyomon követi azokat a jogszabályokat, amelyeket az egységes piac átláthatóságáról szóló irányelv alapján már kifogásolt, és amelyek megfelelő módosítás hiányában kötelezettségszegési eljárást vonhatnak maguk után.

A Bizottság egyértelműen a megelőzésre és a végrehajtásra helyezi a hangsúlyt azokban az esetekben, amelyek gazdaságilag vagy más módon a legjelentősebb hatást fejtik ki az egységes piacra.

Az egységes piac átláthatóságáról szóló irányelv célja, hogy az átláthatóság, a párbeszéd, a megelőzés és a minőségi jogalkotás előtérbe helyezésével megakadályozza, hogy az egységes piacon új korlátok jelenjenek meg. A tagállamok a Bizottsággal egyenrangú félként vehetnek részt ebben az eljárásban. Az érdekelt felek hozzáférnek mind az előkészítés alatt álló nemzeti műszaki előírásokhoz, mind a bejelentett intézkedések végleges szövegéhez, amelyeket az EU 23 hivatalos nyelvére lefordítottak. Ezért a gazdasági szereplők előre láthatják a kereskedelmet gátló akadályok kialakulását, továbbá elkerülhetik a vállalkozásukat érintő szükségtelen és költséges adminisztratív terheket.

A nemzeti műszaki szabályoknak az egységes piac átláthatóságáról szóló irányelv alapján történő bejelentésére vonatkozó eljárás lehetővé teszi a Bizottság és a tagállamok számára azon műszaki szabályok elfogadás előtti vizsgálatát, amelyeket a tagállamok az (ipari, mezőgazdasági és halászati) termékek, valamint az információs társadalommal összefüggő szolgáltatások tekintetében szándékoznak bevezetni (lásd az e jelentéshez kapcsolódó bizottsági szolgálati munkadokumentum 1. mellékletét). Az eljárás az Európai Szabadkereskedelmi Társulásnak (EFTA) az Európai Gazdasági Térségről (EGT) szóló

⁵ https://ec.europa.eu/info/strategy/priorities-2019-2024/economy-works-people/internal-market_hu

⁶ https://ec.europa.eu/commission/presscorner/detail/hu/fs_20_427

⁷ https://ec.europa.eu/commission/presscorner/detail/hu/ip_20_416

⁸ <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/HU/TXT/HTML/?uri=CELEX:52020DC0093&from=EN>

⁹ Lásd a 4. lábjegyzetet.

megállapodásban részt vevő államai, valamint Svájc és Törökország esetében egyszerűsített formában alkalmazandó (lásd a 4. mellékletet).

Az egységes piac átláthatóságáról szóló irányelv kulcsszerepet játszik a tagállamokkal és az érdekelt felekkel az „országismeretről” folytatott párbeszédekben is¹⁰. Ezek a párbeszéd az egységes piaci stratégia azon erőfeszítéseinek részét képezik, amelyek célja a megfelelés és az intelligens végrehajtás kultúrájának biztosítása¹¹. A Bizottság ezekben a párbeszédekben remek alkalmat lát az egységes piac átláthatóságáról szóló irányelv végrehajtásának javítását célzó párbeszédre. Elmondható tehát, hogy az irányelv keretében folytatott párbeszéd más mutatókkal együttesen lehetővé teszi a Bizottság számára, hogy pontosabban meg tudja állapítani, melyek a problémás ágazatok és milyen strukturális problémák állnak fenn a tagállamokban.

Ez a jelentés, amelyet az egységes piac átláthatóságáról szóló irányelvvel összhangban készítettek és nyújtottak be, minőségi és mennyiségi szempontból mutatja be az irányelv 2016 és 2020 közötti működését.

2020-ban az egységes piac átláthatóságáról szóló irányelv szerinti értesítési eljárás döntő szerepet játszott a Covid19-világjárvány kezelésében, és Unió-szerte hozzájárult az egészségügyi válság összehangolt megközelítéséhez. A vírus terjedése zavart okozott a globális ellátási láncokban. A világjárvány során veszélybe került az egységes piac integritása és tágabb értelemben az egészségügyi rendszereink szükséges ellátását biztosító termelési és forgalmazási értékláncok megőrzése. Az irányelv olyan keretet biztosított, amely lehetővé teszi a tagállamok számára, hogy összehangoltan járjanak el.

1. A 2016 ÉS 2020 KÖZÖTTI FEJLEMÉNYEK

A 2016 és 2020 közötti ötéves időszakban beérkezett 3 553 értesítés (lásd: 3.1. melléklet) és így az egységes piac átláthatóságáról szóló irányelvvel összefüggésben kibontakozó párbeszéd a tagállamok megfelelő szintű részvételét mutatta, amelyek 243 részletes véleményt és 475 észrevételt adtak ki (lásd: 3.6. melléklet). Ezzel párhuzamosan a Bizottság gyakran reagált a bejelentett műszaki előírásokra, nevezetesen 212 részletes véleményt adott és 816 bizottsági észrevételt tett (lásd: 3.4. melléklet). A Bizottság és az uniós tagállamok részéről a legtöbb reakció a mezőgazdaság, a halászat, az élelmiszerek és az építési termékek területén merült fel.

A referencia-időszakban az alábbi bekezdésekben ismertetett új informatikai eszközök bevezetése megkönnyítette, hogy a gazdasági szereplők részt vegyenek az egységes piac átláthatóságáról szóló irányelv szerinti folyamatban.

Az Európai Unió Bíróságának (EUB) ítélkezési gyakorlata rávilágított az egységes piac átláthatóságáról szóló irányelv bizonyos értelmezési összefüggéseire. Ezek közé tartozott a műszaki szabályok meghatározása, a közösségi gazdasági modellekhez kapcsolódó feltörekvő ágazatokban megjelenő új közvetítői szolgáltatások osztályozása, a dokumentumokhoz való hozzáférés joga az egységes piac átláthatóságáról szóló irányelv eljárásával összefüggésben, valamint az értesítés elmulasztásának szankciója¹².

¹⁰ Az „országismeret” párbeszéd az értesítési eljárásában részt vevő tagállami hatóságokkal és érdekelt felekkel folytatott strukturált megbeszélésekből áll.

¹¹ Lásd az egységes piaci stratégiának „a szabálykövetés kultúrájának és a szabályok intelligens módon történő érvényesítésének biztosítása a valóban egységes piac megteremtése érdekében” c. bekezdését, http://ec.europa.eu/growth/single-market/strategy_en

¹² Az EUB-nak az egységes piac átláthatóságáról szóló irányelvvel kapcsolatos 2016–2020-as ítélkezési gyakorlatára vonatkozó további részletekért lásd a 2. mellékletet.

1.1. Az értesítési eljárás továbbfejlesztése

Az egységes piac átláthatóságáról szóló irányelv egyik célkitűzése a gazdasági szereplők, köztük a kis- és középvállalkozások tájékoztatása a tervezett műszaki szabályokról, azok tagállamok általi elfogadását megelőzően. Ez lehetővé teszi, hogy a gazdasági szereplők hangot adjanak véleményüknek, és tevékenységeiket időben hozzá tudják igazítani a jövőbeni műszaki szabályokhoz¹³. Az értesítésekkel kapcsolatban az érdekelt felek által küldött hozzászólások magas száma azt mutatja, hogy az érdekeltek széles köre él ezzel a vizsgálati joggal, és ez segíti a Bizottságot és a tagállami hatóságokat a kereskedelmi korlátok felderítésében.

Az átláthatóságra és a hatékonyságra való törekvés jegyében a Bizottság 2015-ben kialakított egy új funkciót a műszaki szabályokra vonatkozó értesítési rendszer (a továbbiakban: TRIS) honlapján¹⁴. Ez a funkció 2016-ban lépett működésbe, és lehetővé teszi a TRIS bármely felhasználója számára, hogy az egységes piac átláthatóságára vonatkozó irányelv 6. cikkében előírt szünetelési idő alatt hozzászólást nyújtson be bármelyik értesítéssel kapcsolatban. 2016 és 2020 között a Bizottság e funkción keresztül 1 618 hozzászólást kapott (2016-ban 144-et, 2017-ben 421-et, 2018-ban 175-öt 2019-ben, 281-et 2020-ban 597-et).

1.2. Az értesítési eljárás alkalmazása a „minőségi jogalkotás” és a kölcsönös elismerés szempontjából

A Bizottság a *Jobb szabályozás a növekedés és a munkahelyteremtés területén az Európai Unióban*¹⁵ című közleményében kiemelte, hogy az egységes piac átláthatóságára vonatkozó irányelv által létrehozott megelőző ellenőrző mechanizmus hozzájárul a termékekre és az információs társadalommal összefüggő szolgáltatásokra vonatkozó nemzeti szabályozás javításához. A Bizottság és a tagállamok között az értesítési eljárás keretében folytatott együttműködés célja, hogy világosabb szabályozási keretet teremtsen a gazdasági szereplők számára.

Az egységes piac átláthatóságára vonatkozó irányelv a kölcsönös elismerés jobb működéséhez is hozzájárul. A kölcsönös elismerés elve, amely az Európai Unió Bíróságának az EUMSZ 34–36. cikkével kapcsolatos ítélkezési gyakorlatából ered, biztosítja a piacra jutást azon áruk számára, amelyek nem, vagy csak részben tartoznak az uniós harmonizációs jogszabályok hatálya alá. Biztosítja, hogy az egyik tagállamban jogszerűen forgalmazott bármely áru elvileg egy másik tagállamban is értékesíthető legyen. A nemzeti szabályozások elfogadásuk előtti értékelése segít minimalizálni annak kockázatát, hogy ezek a szabályok indokolatlan szabályozási akadályokat gördítsenek a kereskedelem elé, különösen a kölcsönös elismerés elvének fényében. Ennek oka, hogy a Bizottság: i. helyesbítheti a tagállamok által az egységes piac átláthatóságáról szóló irányelv szerinti eljárás keretében bejelentett tervezetekben szereplő egységes piaci záradékok szövegét, és ii. javasolhatja, hogy a tagállamok illesszék be az egységes piaci záradékot a bejelentett nemzeti intézkedéstervezetekbe, amennyiben az nem szerepel bennük.

2. AZ ÉRTESTÍTÉSI ELJÁRÁSALKALMAZÁSA

2.1. Hatékonyság: általános áttekintés

► Az értesítések száma és az érintett ágazatok

¹³ Lásd az egységes piac átláthatóságára vonatkozó irányelv (7) preambulumbekzdését.

¹⁴ <http://ec.europa.eu/growth/tools-databases/tris/hu/>

¹⁵ Lásd *fent* a 2. lábjegyzetet.

2016 és 2020 között a Bizottsághoz 3 553 értesítés érkezett (2016-ban 700, 2017-ben 676, 2018-ban 666, 2019-ben 657, 2020-ban 854)¹⁶.

Az értesítések számát illetően a tagállamok között jelentős eltérések figyelhetők meg: egyes tagállamok évente átlagosan több mint 50 jogszabályt jelentettek be, míg mások évente 10-nél kevesebbet (lásd: 3.2. melléklet). Bár ezt a nagy különbséget részben magyarázza az egyes országok eltérő államszervezete (pl. egyes országokban a regionális/helyi hatóságoknak is van szabályozási jogköre), a tájékoztatlanság vagy a szabályozási tevékenység eltérő intenzitása, de felmerül a gyanú, hogy az értesítési kötelezettség betartása nem teljes körű. Az elemzés azt mutatta, hogy 2017-ben, 2018-ban és 2019-ben szinte egyetlen tagállam sem jelentett be, illetve nem jelentett be újra műszakiszabály-tervezeteket. A tagállamok túlnyomó többségében azonban viszonylag alacsony volt a be nem jelentett tervezetek száma, évente 10 vagy annál kevesebb.

A 3.2. mellékletben (1. táblázat) a tagállam mérete és az értesítések száma között összefüggés figyelhető meg, a legnagyobb tagállamok ugyanis általában véve több értesítést küldenek, mint a közepes és a kis méretű tagállamok. Ezt részben magyarázza az, hogy a nagy tagállamokban több regionális és helyi hatóság van, amelyek kötelesek értesítést küldeni műszaki szabályaik tervezetéről. Ez azonban nem mindig van így: egyes esetekben például a közepes méretű tagállamok több bejelentést tettek, mint egyes nagyobb tagállamok, illetve a központosított struktúrával rendelkező nagyobb tagállamok is több értesítést küldtek, mint a decentralizált struktúrájú tagállamok.

Az előző jelentéstételi időszakhoz hasonlóan a 2016–2020 közötti időszakban a legtöbb értesítés az építőipart érintette, amelyet a mezőgazdasági termékek, a halászat, az akvakultúra és egyéb élelmiszerek területére vonatkozó értesítések követtek.

Számos értesítés érkezett továbbá az **információs társadalommal összefüggő szolgáltatások, a környezetvédelmi és vegyi ágazat** (elsősorban a csomagolási és csomagolási hulladék, a műanyagtermékek, a műtrágyák, a glifozátot vagy neonikotinoidokat tartalmazó növényvédő szerek, a kibocsátási előírások, a mikroműanyagokat tartalmazó kozmetikai termékek) és a **közlekedés** (pl. elektromos járművek, személygépjárművek és taxik speciális berendezései, hómobilok, elektromos robogók, hajók és kedvtelési célú vízi járművek, drónok) területén (lásd: 3.3. melléklet).

► A Bizottság által a reagálásaiban érintett kérdések

A **nem harmonizált területeken**, vagyis azokon, amelyeken másodlagos jogszabályok hiányában a tagállami intézkedések az EUMSZ 34–36. cikkének (az áruk szabad mozgása), valamint 49. és 56. cikkének (a letelepedés joga és az információs társadalomhoz kapcsolódó szolgáltatásnyújtás szabadsága) hatálya alá tartoznak, a Bizottság – miután az Európai Unió Bíróságának ítélezési gyakorlatával összhangban megvizsgálta az intézkedés szükségességét és arányosságát – reagálásaival fel kívánta hívni a tagállamok figyelmét a kereskedelmet potenciálisan akadályozó indokolatlan akadályokra.

Azon tagállami intézkedések esetében, amelyek részlegesen vagy teljes egészében **harmonizált területekhez** tartoznak, a Bizottság azt kívánta elérni a reagálásaival, hogy a tagállami intézkedések összhangban legyenek a másodlagos uniós joggal.

- 2016–2020-ig a tagállamok 765 műszakiszabály-tervezetet jelentettek be az **építőipar** területén (2016-ban 131-et, 2017-ben 181-et, 2018-ban 139-et, 2019-ben

¹⁶ Lásd a 3.1. mellékletet. Ezek az adatok nem foglalják magukban az EGT-megállapodást aláíró EFTA-országokból (Norvégia, Liechtenstein és Izland), valamint a Törökországból és Svájcól érkező értesítéseket. A jelentés által felölelt időszakban ezektől az országoktól a Bizottság 232 értesítést kapott (ebből 124 érkezett az EFTA/EGT-országoktól, 74 Törökországtól és 34 Svájctól). Ezen értesítésekről a 4. melléklet tartalmaz bővebb információt.

158-at, 2020-ban pedig 156-ot¹⁷). Ezek a tervezetek az építőipari termékek valamennyi típusát érintették (többek között hídszerkezeteket és beton közúti műtárgyakat, nyeregvető épületek fedélhéjazatait, tűzoltási és mentési berendezéseket, hőszigetelést, szintetikus feltöltőanyagokat, betonszerkezeteket, a betonszerkezeteken és az azokban található elektromos berendezéseket, valamint az ivóvízzel érintkező fémes anyagokat).

A Bizottság az építési termékekre vonatkozóan további műszaki követelményeket vagy műszaki vizsgálatokat meghatározó olyan műszakielőírás-tervezeteket vizsgált meg, amelyek akadályozzák a CE-jelöléssel ellátott termékek szabad mozgását. A Bizottság a bejelentett tervezeteket elsősorban az építési termékek forgalmazására vonatkozó harmonizált feltételek megállapításáról szóló 305/2011/EU rendelet¹⁸ alapján vizsgálta meg.

A Bizottság továbbá olyan jogszabálytervezetet is megvizsgált, amely megtiltaná a fosszilis eredetű olajjal és földgázzal működő kazánok új épületekbe való beépítését, kivéve, ha az olaj-, illetve gázkazánok csak megújuló energiaforrást használnak. A Bizottság a bejelentett tervezetet a gázüzemű berendezésekről szóló 2009/142/EK irányelv¹⁹, valamint a folyékony vagy gáznemű tüzelőanyaggal működő új melegvíz-kazánok hatásfok-követelményeiről szóló 92/42/EGK irányelv²⁰ alapján vizsgálta meg.

A Bizottság az épületek energiahatékonyságára vonatkozó műszaki előírásokat az energiahatékonyságról szóló 2012/27/EU irányelv²¹, az épületek energiahatékonyságáról szóló 2010/31/EU irányelv²² és az energiával kapcsolatos termékek környezettudatos tervezésére vonatkozó követelmények megállapítási kereteinek létrehozásáról szóló 2009/125/EK irányelv²³ alapján értékelte.

A Bizottság megvizsgált továbbá az autópályán használatos kommunikációs berendezésekre vonatkozó előírásokkal kapcsolatos jogszabálytervezetet is. A bejelentett tervezetet az 1999/5/EK irányelv²⁴, a 2006/95/EK²⁵ irányelv és a 2004/108/EK irányelv²⁶ alapján vizsgálta.

¹⁷ Lásd a 3.3. mellékletet.

¹⁸ Az Európai Parlament és a Tanács 305/2011/EU rendelete (2011. március 9.) az építési termékek forgalmazására vonatkozó harmonizált feltételek megállapításáról és a 89/106/EGK tanácsi irányelv hatályon kívül helyezéséről (HL L 88., 2011.4.4., 5. o.).

¹⁹ Az Európai Parlament és a Tanács 2009/142/EK irányelve (2009. november 30.) a gázüzemű berendezésekről (HL L 330., 2009.12.16., 10. o.).

²⁰ A Tanács 92/42/EGK irányelve (1992. május 21.) a folyékony vagy gáznemű tüzelőanyaggal működő új melegvíz-kazánok hatásfok-követelményeiről (HL L 167., 1992.6.22., 17. o.).

²¹ Az Európai Parlament és a Tanács 2012/27/EU irányelve (2012. október 25.) az energiahatékonyságról, a 2009/125/EK és a 2010/30/EU irányelv módosításáról, valamint a 2004/8/EK és a 2006/32/EK irányelv hatályon kívül helyezéséről (HL L 315., 2012.11.14., 1. o.).

²² Az Európai Parlament és a Tanács 2010/31/EU irányelve (2010. május 19.) az épületek energiahatékonyságáról (HL L 153., 2010.6.18., 13. o.).

²³ Az Európai Parlament és a Tanács 2009/125/EK irányelve (2009. október 21.) az energiával kapcsolatos termékek környezettudatos tervezésére vonatkozó követelmények megállapítási kereteinek létrehozásáról (HL L 285., 2009.10.31., 10. o.).

²⁴ Az Európai Parlament és a Tanács 1999/5/EK irányelve (1999. március 9.) a rádióberendezésekről és a távközlő végberendezésekről, valamint a megfelelőségük kölcsönös elismeréséről (HL L 91., 1999.4.7., 10. o.).

²⁵ Az Európai Parlament és a Tanács 2006/95/EK irányelve (2006. december 12.) a meghatározott feszültséghatáron belüli használatra tervezett elektromos berendezésekre vonatkozó tagállami jogszabályok összehangolásáról (HL L 374., 2006.12.27., 10. o.).

²⁶ Az Európai Parlament és a Tanács 2004/108/EK irányelve (2004. december 15.) az elektromágneses összeférhetőségre vonatkozó tagállami jogszabályok közelítéséről (HL L 390., 2004.12.31., 24. o.).

- **A mezőgazdasági termékek, a halászat, az akvakultúra és az egyéb élelmiszerek** tekintetében a tagállamok 2016 és 2020 között 693 műszakiszabály-tervezetet jelentettek be (2016-ban 145-öt, 2017-ben 106-ot, 2018-ban 146-ot, 2019-ben 161-et, és 2020-ban 135-öt²⁷). Ezek a tervezetek többek között például az élelmiszerekkel érintkezésbe kerülő anyagokra, energiatalokra, az élelmiszeripari termékekben lévő transzzsírokra, a borokra és a szeszes italokra, az élelmiszer-minőségi védjegyekre, az állatok jóllétére és a szőrmetermékek forgalmazására vonatkoztak.

Egyes tagállamok olyan szabálytervezetekről küldtek értesítést, amelyek a termék minőségét a származásával összekapcsoló jelöléseket vezetnék be. Ezeket az értesítéseket az EUMSZ-nak az áruk szabad mozgására vonatkozó rendelkezései, valamint a mezőgazdasági termékek és az élelmiszerek minőségrendszereiről szóló 1151/2012/EU rendelet alapján vizsgálták meg²⁸.

A vonatkozó időszakban a Bizottság számos élelmiszer-higiéniaival összefüggő értesítést megvizsgált, valamint részletes véleményt és észrevételeket adott ki az élelmiszer-higiéniairól szóló 852/2004/EK rendeletnek²⁹, az állati eredetű élelmiszerek különleges higiéniai szabályainak megállapításáról szóló 853/2004/EK rendeletnek³⁰ és az emberi fogyasztásra szánt, állati eredetű termékek hatósági ellenőrzésének megszervezésére vonatkozó különös szabályok megállapításáról szóló 854/2004/EK rendeletnek³¹ való megfelelésükről.

Más értesítések az élelmiszerek címkézésére vonatkoztak. A Bizottság megvizsgálta, hogy ezek mennyire egyeztethetők össze a fogyasztók élelmiszerekkel kapcsolatos tájékoztatásáról szóló 1169/2011/EU rendelettel³², és különösen a tápértékjelölésekre vonatkozó rendelkezésekkel, vagy a fogyasztók tájékoztatására vonatkozó egyéb ágazatspecifikus rendelkezésekkel³³.

²⁷ Lásd a 3.3. mellékletet.

²⁸ Az Európai Parlament és a Tanács 1151/2012/EU rendelete (2012. november 21.) a mezőgazdasági termékek és az élelmiszerek minőségrendszereiről (HL L 343., 2012.12.14., 1. o.).

²⁹ Az Európai Parlament és a Tanács 852/2004/EK rendelete (2004. április 29.) az élelmiszer-higiéniairól (HL L 139., 2004.4.30., 1. o.).

³⁰ Az Európai Parlament és a Tanács 853/2004/EK rendelete (2004. április 29.) az állati eredetű élelmiszerek különleges higiéniai szabályainak megállapításáról (HL L 139., 2004.4.30., 55. o.).

³¹ Az Európai Parlament és a Tanács 854/2004/EK rendelete (2004. április 29.) az emberi fogyasztásra szánt állati eredetű termékek hatósági ellenőrzésének megszervezésére vonatkozó különleges szabályok megállapításáról (HL L 139., 2004.4.30., 206. o.). A 854/2004/EK rendelet hatályon kívül helyezte az élelmiszer- és takarmányjog, valamint az állategészségügyi és állatjóléti szabályok, a növényegészségügyi szabályok, és a növényvédő szerekre vonatkozó szabályok alkalmazásának biztosítása céljából végzett hatósági ellenőrzésekről és más hatósági tevékenységekről, továbbá a 999/2001/EK, a 396/2005/EK, az 1069/2009/EK, az 1107/2009/EK, az 1151/2012/EU, a 652/2014/EU, az (EU) 2016/429 és az (EU) 2016/2031 európai parlamenti és tanácsi rendelet, az 1/2005/EK és az 1099/2009/EK tanácsi rendelet, valamint a 98/58/EK, az 1999/74/EK, a 2007/43/EK, a 2008/119/EK és a 2008/120/EK tanácsi irányelv módosításáról, és a 854/2004/EK és a 882/2004/EK európai parlamenti és tanácsi rendelet, a 89/608/EGK, a 89/662/EGK, a 90/425/EGK, a 91/496/EGK, a 96/23/EK, a 96/93/EK és a 97/78/EK tanácsi irányelv és a 92/438/EGK tanácsi határozat hatályon kívül helyezéséről szóló, 2017. március 15-i (EU) 2017/625 európai parlamenti és tanácsi rendelet (HL L 95., 2017.4.7., 1. o.).

³² Az Európai Parlament és a Tanács 1169/2011/EU rendelete (2011. október 25.) a fogyasztók élelmiszerekkel kapcsolatos tájékoztatásáról, az 1924/2006/EK és az 1925/2006/EK európai parlamenti és tanácsi rendelet módosításáról és a 87/250/EGK bizottsági irányelv, a 90/496/EGK tanácsi irányelv, az 1999/10/EK bizottsági irányelv, a 2000/13/EK európai parlamenti és tanácsi irányelv, a 2002/67/EK és a 2008/5/EK bizottsági irányelv és a 608/2004/EK bizottsági rendelet hatályon kívül helyezéséről (HL L 304., 2011.11.22., 18. o.).

³³ Az Európai Parlament és a Tanács 1379/2013/EU rendelete (2013. december 11.) a halászati és akvakultúra-termékek piacának közös szervezéséről, az 1184/2006/EK és az 1224/2009/EK tanácsi

- Az **információs társadalommal összefüggő szolgáltatások** ágazatában a tagállamok 255 intézkedést jelentettek be (2016-ban 58-at, 2017-ben 43-at, 2018-ban 34-et 2019-ben 57-et, és 2020-ban 63-at³⁴), amelyek többsége az elektronikus kereskedelmet, a közösségi médiát és az online platformüzemeltetőket, a hálózatsemlegességet és a médiapluralizmust, az álhíreket és az online gyűlöletbeszédet érintő jogszabálytervezetekre, a 2000/31/EK irányelv³⁵ (az elektronikus kereskedelemről szóló irányelv) hatálya alá tartozó, az információs társadalommal összefüggő szolgáltatásokra vonatkozó egyéb szabályokra, valamint az (EU) 2018/1808 irányelv³⁶ (az audiovizuális médiaszolgáltatásokról szóló felülvizsgált irányelv) hatálya alá tartozó audiovizuális médiaszolgáltatásokat érintő szabályokra vonatkozott.

A 910/2014/EU rendelet (a továbbiakban: az eIDAS-rendelet)³⁷ hatálya alá tartozó elektronikus azonosításra és bizalmi szolgáltatásokra, valamint a nem személyes adatok (EU) 2018/1807 rendelet³⁸ által szabályozott szabad áramlására összpontosító, az információs társadalommal összefüggő szolgáltatások szabályaira vonatkozó bejelentett intézkedéstervezetekkel kapcsolatban a Bizottság további visszajelzéseket adott. A digitális adatvédelemről, a kiberbiztonságról, az adatmegőrzésről, az elektronikus számlázásról, a szerzői jogról, a távközlésről és az elektronikus hírközlésről (beleértve az 5 G-t), a gyermekek biztonságosabb internetéről, az e-könyvekről, az online szerencsejátékokról, valamint számos esetben – kifejezetten vagy járulékosan – a szolgáltatások szabad mozgásáról és a letelepedés szabadságáról (az EUMSZ 49. és 56. cikke, valamint a szolgáltatási irányelv³⁹), a 2011/83/EU irányelv⁴⁰ szerinti fogyasztói jogokról, az (EU) 2016/679 általános adatvédelmi rendelet⁴¹ szerinti személyes adatok védelméről, valamint az Európai Unió Alapjogi Chartájában rögzített véleménynyilvánítás szabadságáról és vállalkozás szabadságáról is érkeztek értesítések.

rendelet módosításáról, valamint a 104/2000/EK tanácsi rendelet hatályon kívül helyezéséről (HL L 354., 2013.12.28., 1. o.).

³⁴ Lásd a 3.3. mellékletet.

³⁵ Az Európai Parlament és a Tanács 2000/31/EK irányelve (2000. június 8.) a belső piacon az információs társadalommal összefüggő szolgáltatások, különösen az elektronikus kereskedelem, egyes jogi vonatkozásairól („Elektronikus kereskedelemről szóló irányelv”) (HL L 178., 2000.7.17., 1. o.).

³⁶ Az Európai Parlament és a Tanács (EU) 2018/1808 irányelve (2018. november 14.) a tagállamok audiovizuális médiaszolgáltatások nyújtására vonatkozó egyes törvényi, rendeleti vagy közigazgatási rendelkezéseinek összehangolásáról szóló 2010/13/EU irányelvnek (Audiovizuális médiaszolgáltatásokról szóló irányelv) a változó piaci körülményekre tekintettel való módosításáról (HL L 303., 2018.11.28., 69. o.).

³⁷ Az Európai Parlament és a Tanács 910/2014/EU rendelete (2014. július 23.) a belső piacon történő elektronikus tranzakciókhoz kapcsolódó elektronikus azonosításról és bizalmi szolgáltatásokról, valamint az 1999/93/EK irányelv hatályon kívül helyezéséről (HL L 257., 2014.8.28., 73. o.).

³⁸ Az Európai Parlament és a Tanács (EU) 2018/1807 rendelete (2018. november 14.) a nem személyes adatok Európai Unióban való szabad áramlásának keretéről (HL L 303., 2018.11.28., 59. o.).

³⁹ Az Európai Parlament és a Tanács 2006/123/EK irányelve (2006. december 12.) a belső piaci szolgáltatásokról (HL L 376., 2006.12.27., 36. o.).

⁴⁰ Az Európai Parlament és a Tanács 2011/83/EU irányelve (2011. október 25.) a fogyasztók jogairól, a 93/13/EGK tanácsi irányelv és az 1999/44/EK európai parlamenti és tanácsi irányelv módosításáról, valamint a 85/577/EGK tanácsi irányelv és a 97/7/EK európai parlamenti és tanácsi irányelv hatályon kívül helyezéséről (HL L 304., 2011.11.22., 64. o.).

⁴¹ Az Európai Parlament és a Tanács (EU) 2016/679 rendelete (2016. április 27.) a természetes személyeknek a személyes adatok kezelése tekintetében történő védelméről és az ilyen adatok szabad áramlásáról, valamint a 95/46/EK irányelv hatályon kívül helyezéséről (általános adatvédelmi rendelet) (HL L 119., 2016.5.4., 1. o.).

- A vegyipari ágazatban a Bizottsághoz 167 értesítés érkezett (2016-ban 32, 2017-ben 32, 2018-ban 28, 2019-ben 27, 2020-ban 48⁴²) olyan területekkel kapcsolatban, mint a biocid termékek, növényvédő szerek és a vegyi anyagok regisztrálásáról, értékeléséről, engedélyezéséről és korlátozásáról szóló 1907/2006/EK rendelet (a továbbiakban: REACH-rendelet)⁴³ hatálya alá tartozó termékek, amelyeket főként a biocid termékekről szóló rendelet⁴⁴, a növényvédő szerek forgalomba hozataláról szóló 1107/2009/EK rendelet⁴⁵ és a REACH-rendelet keretében vizsgálták.
- A környezetvédelmi ágazatban a Bizottság 206 intézkedéstervezetet vizsgált meg (2016-ban 55-öt, 2017-ben 39-et, 2018-ban 28-at, 2019-ben 33-at, 2020-ban 51-et)⁴⁶. Egyes bejelentett tervezetek a csomagolási hulladékokra és az eldobható műanyagtermékekre vonatkoztak, és problémákat vetettek fel a csomagolásról és a csomagolási hulladékról szóló 94/62/EK irányelvvel⁴⁷ (például a könnyű műanyag hordtasakok betiltására vonatkozó követelmények) és az egyes műanyagtermékek környezetre gyakorolt hatásának csökkentéséről szóló (EU) 2019/904 irányelvvel⁴⁸ (például a „műanyag” meghatározása) való összeegyeztethetőség tekintetében.

Az értesítési eljárás ezenkívül lehetővé tette a Bizottság számára, hogy olyan ágazatokban avatkozzon be, amelyekben uniós szintű harmonizáció volt tervbe véve vagy volt már folyamatban, megakadályozva ezzel, hogy a tagállamok eltérő nemzeti intézkedéseket vezessenek be. Az egységes piac átláthatóságáról szóló irányelv 6. cikkének (3) és (4) bekezdése értelmében a Bizottság felkérte az értesítő tagállamokat, hogy a növények, állatok, akvakultúra-termékek és élelmiszerek ökológiai termelése (a 2018/190/BG. számú értesítés), a nyúlhús ökológiai termelése (2018/219/E. számú értesítés), az ökológiai brojler fűrjek (2018/666/F. számú értesítés) és az eldobható műanyag termékek (2018/665/B. és 2019/9/UK. számú értesítés) területén az értesítés időpontjától számított 12 hónappal halasszák el a bejelentett műszakiszabály-tervezetek elfogadását.

► **Az egységes piac átláthatóságára vonatkozó irányelv hatásának pozitív példái**

A jelentéstételi időszak alatt az egységes piac átláthatóságáról szóló irányelv számos esetben bizonyult hatékonynak, mivel a nemzeti hatóságok a Bizottság ajánlásainak megfelelően átdolgozták vagy visszavonták a bejelentett tervezeteket. Ilyen eset volt egy olyan rendelettervezettel kapcsolatos értesítés, amely arra kötelezi az Olaszországban lakóhellyel rendelkező, és 4 év alatti gyermekeket szállító gépjárművezetőket, hogy olyan speciális, a gépjárműülésekre elhelyezett riasztóberendezéseket használjanak, amelyek megakadályozzák, hogy a kiskorúakat a járműben felejtse. Részletes véleményében a Bizottság rámutatott arra, hogy a bejelentett tervezet számos követelménye ellentétes az uniós harmonizációs

⁴² Lásd a 3.3. mellékletet.

⁴³ Az Európai Parlament és a Tanács 1907/2006/EK rendelete (2006. december 18.) a vegyi anyagok regisztrálásáról, értékeléséről, engedélyezéséről és korlátozásáról (REACH), az Európai Vegyianyag-ügynökség létrehozásáról, az 1999/45/EK irányelv módosításáról, valamint a 793/93/EGK tanácsi rendelet, az 1488/94/EK bizottsági rendelet, a 76/769/EGK tanácsi irányelv, a 91/155/EGK, a 93/67/EGK, a 93/105/EK és a 2000/21/EK bizottsági irányelv hatályon kívül helyezéséről (HL L 396., 2006.12.30., 1. o.).

⁴⁴ Az Európai Parlament és a Tanács 528/2012/EU rendelete (2012. május 22) a biocid termékek forgalmazásáról és felhasználásáról (HL L 167., 2012.6.27., 1. o.).

⁴⁵ Az Európai Parlament és a Tanács 1107/2009/EK rendelete (2009. október 21.) a növényvédő szerek forgalomba hozataláról valamint a 79/117/EGK és a 91/414/EGK tanácsi irányelvek hatályon kívül helyezéséről (HL L 309., 2009.11.24., 1. o.).

⁴⁶ Lásd a 3.3. mellékletet.

⁴⁷ Az Európai Parlament és a Tanács 94/62/EK irányelve (1994. december 20.) a csomagolásról és a csomagolási hulladékról (HL L 365., 1994.12.31., 10. o.).

⁴⁸ Az Európai Parlament és a Tanács (EU) 2019/904 irányelve (2019. június 5.) egyes műanyagtermékek környezetre gyakorolt hatásának csökkentéséről (HL L 155., 2019.6.12., 1. o.).

szabályokkal és az áruk szabad mozgásával (az EUMSZ 34–36. cikke). Ez azzal volt igazolható, hogy nem voltak bizonyíthatók a következők: i. a más tagállamokban jogszerűen gyártott gépjárműülés-riasztóberendezések előzetes jóváhagyására irányuló eljárás arányos követelményeket támaszt, és ii. ezeket az eszközöket kötelezően fel kell szerelni olyan automatikus kommunikációs rendszerrel, amely lehetővé teszi üzenetek vagy hívások mobil, vezeték nélküli kommunikációs hálózatokon keresztül legalább három különböző telefonszámra történő elküldését. A Bizottság kiemelte, hogy az „előzetes engedélyezési eljárás”, amely arra kötelezi az „akkreditált szervezeteket”, hogy az olasz Gépjárműközlekedési Főigazgatóságnál kérelmezzék az eszköz jóváhagyását, ellentétes lehet az Unión belüli szabad szolgáltatásnyújtás elvével (EUMSZ 56. cikk). Az olasz hatóságok a Bizottság észrevételeinek megfelelően átdolgozták a javasolt rendeletet, de a bejelentett intézkedéstervezet így is el tudta érni a gyermekek biztonságára vonatkozó célját.

Hasonlóképpen, 2016-ban, 2017-ben és 2018-ban a Bizottság több értesítést kapott a pilóta nélküli légi járművek (drónok) jellemzőiről és konkrét berendezéseiről szóló jogszabályokról. Reagálásaiban a Bizottság emlékeztetett a folyamatban lévő uniós szintű harmonizációs folyamatra, és felkérte az érintett tagállamokat, hogy működjenek együtt a pilóta nélküli légi járművekre alkalmazandó olyan uniós szabályozási keret létrehozása érdekében, amely az ilyen légi járművek üzemben tartása tekintetében magas szintű biztonságot garantálna, továbbá lehetővé tenné a biztonsággal, illetve a magánélet és a személyes adatok védelmével összefüggő kapcsolódó kockázatok kezelését. Az érintett tagállamok eleget tettek a Bizottság által az észrevételekben és a részletes véleményekben megfogalmazott ajánlásoknak, vagy visszavonták a bejelentett tervezeteket⁴⁹.

2020-ban, a Covid19-világjárvány kezdetén néhány tagállam olyan nemzeti intézkedéseket fogadott el vagy készített elő, amelyek az egyéni védőeszközök – például védőszemüvegek, védőmaszkok, kesztyűk, sebészeti overallok és köpenyek – szabad mozgását, valamint a gyógyszerek szabad mozgását érintik. Ezek az intézkedések kockázatot jelentettek abból a szempontból, hogy Európa érintett területein megakadályozhatták ezen alapvető termékek eljutását azokhoz, akiknek a legnagyobb szükségük volt rájuk, nevezetesen az egészségügyi dolgozókhoz, a helyi beavatkozási csoportokhoz és a betegekhez. Ezek dominóhatást váltottak ki, és a tagállamok intézkedéseket hoztak a más tagállamok által hozott intézkedések hatásának enyhítésére. A korlátozások rövid idő alatt egyre több termékre terjednek ki, kezdetben az egyéni védőeszközökre, sőt már a gyógyszerekre is. Ezek az intézkedések megzavarták a logisztikai és forgalmazási láncokat, és az ellátási láncban készletfelhalmozási reakciót váltottak ki. Végül soron ezek az intézkedések visszaállították a belső határokat egy olyan időszakban, amikor a legnagyobb szükség volt a tagállamok közötti szolidaritásra. A Bizottság sürgette a tagállamokat, hogy az egységes piac átláthatóságáról szóló irányelv mechanizmusán keresztül jelentsék be ezeket az intézkedéseket, és iránymutatást adott ennek módjáról. A Bizottságnak bejelentett intézkedéseket értékelése kiemelt prioritást kapott, és a Bizottság támogatta a tagállamokat azon intézkedések kiigazításában, amelyek akadályozhatták volna az alapvető áruk szabad mozgását az egységes piacon⁵⁰. A Covid19-világjárvány tapasztalatai megmutatták, hogy az egységes piac átláthatóságáról szóló irányelv eljárásai – többek között a sürgősségi eljárás (lásd: 2.2. bekezdés) – relevánsak, ugyanakkor hasznos tanulságokkal szolgáltak a vészhelyzetek által az egységes piacra gyakorolt kedvezőtlen hatások jövőbeli kezeléséhez is. Amennyiben az intézkedéseket elfogadásuk után jelentették be, mint például 2020-ban a Covid19-cel kapcsolatos mintegy 150 értesítés esetében, az irányelv által kínált értesítési mechanizmus azt jelentette, hogy a TRIS

⁴⁹ További példákért lásd a 3.9. mellékletet.

⁵⁰ A Bizottság közleménye az Európai Parlamentnek, az Európai Tanácsnak, a Tanácsnak, az Európai Központi Banknak, az Európai Beruházási Banknak és az eurócsoporthoz – *A Covid19-járvány nyomán hozott koordinált gazdasági válaszingyázások*, COM(2020) 112.

kommunikációs platformnak köszönhetően – amelyen keresztül a tagállamok megismerhették a más tagállamok által elfogadott Covid-intézkedéseket – a válság során az információcsere és a szakértői értékelés továbbra is sok előnnyel járt.

► **A leggyakoribb akadályok**

Az egységes piac átláthatóságára vonatkozó irányelv egyik célja azon területek felderítése, ahol visszatérően jelentkeznek az áruk szabad mozgását és az információs társadalommal összefüggő szabad szolgáltatásnyújtást akadályozó tényezők, és ennek következtében az egységes piac zökkenőmentesebb működését biztosító harmonizációs intézkedések útján történő beavatkozás szükségességének azonosítása⁵¹. A vizsgált időszakban a Bizottság a bejelentett intézkedéstervezetekben több visszatérő akadályt is azonosított. Ezek közé tartozott az egységes piaci záradék hiánya, a félrevezető és nem egyértelmű rendelkezések, amelyeket piaci korlátozásként vagy az uniós rendeletek rendelkezéseinek megismétléseként lehetett volna értelmezni és alkalmazni, a kötelező szabványok kérdése és további vizsgálati módszerek⁵².

► **Reagálások**

Az egységes piac átláthatóságára vonatkozó irányelv a bejelentett tervezetek értékelése kapcsán lehetővé teszi a tagállamok és a Bizottság, valamint a tagállamok közötti hivatalos és strukturált információcserét. Ennek az információcserének az intenzitását bizonyítja a Bizottság és a tagállamok által az értesítésekre adott reagálások nagy száma, valamint a bejelentő tagállamok ezekre adott válasza és az ezt követő üzenetváltás (lásd a 3.4., 3.5., 3.6. és 3.8. mellékletet). Ez az információcsere lehetővé teszi a tagállamok számára annak megállapítását, hogy a bejelentett tervezetek mennyire egyeztethetők össze az uniós jogszabályokkal. A Bizottság a jelentéstételi időszak alatt a lezáratlan kérdések tisztázása céljából szakértői szinten rendszeresen találkozott a tagállamok képviselőivel, és a bejelentett műszaki szabályok hatályának pontosítása érdekében kiegészítő információkat kért a tagállamoktól.

A vizsgált időszakban a Bizottság 212 részletes véleményt bocsátott ki (2016-ban 60-at, 2017-ben 34-et, 2018-ban 40-et, 2019-ben 38-at és 2020-ban 40-et), ami a tagállamok által a jelentéstételi időszak során bejelentett összes tervezet 5,9 %-a. A tagállamok 243 részletes véleményt adtak ki (2016-ban 78-at, 2017-ben 44-et, 2018-ban 38-at, 2019-ben 30-at, 2020-ban pedig 53-at). A jelentéstételi időszak alatt kiadott 1 291 észrevételből a Bizottság 816-ot tett (2016-ban 154-et, 2017-ben 189-et, 2018-ban 184-et, 2019-ben 155-öt és 2020-ban 134-et), míg 475-öt a tagállamok (2016-ban 118-at, 2017-ben 74-et, 2018-ban 77-et, 2019-ben 64-et, 2020-ban 142-öt) (lásd: 3.4. és 3.6. melléklet). A Bizottság öt esetben felkérte az érintett tagállamokat, hogy a bejelentett műszaki szabályok elfogadását a bejelentéstől számított egy évvel halasszák el, mivel a bejelentett tervezetek által érintett területen uniós harmonizációt terveztek vagy uniós harmonizáció volt folyamatban (lásd a 3.5. mellékletet).

Az egyes tagállamok és a Bizottság által a jelentéstételi időszakban kiadott reagálások (megjegyzések, részletes vélemények és a tervezet elfogadásának elhalasztására vonatkozó bizottsági határozatok) számát ágazatonkénti bontásban vizsgálva további információkat kaphatunk arról, hogy a tagállamok mennyire vettek részt az értesítések nyomán kezdeményezett párbeszédben, valamint milyen konkrét érdekek motiválják azokat a tagállamokat, amelyek reagálásai főleg egyes ágazatokra koncentrálódnak (lásd: 3.6. melléklet, 6. táblázat). Olaszország, Spanyolország, Ausztria és Lengyelország a legaktívabb tagállamok közé tartozik. A reagálások tagállamonkénti és ágazatonkénti elemzéséből kitűnik,

⁵¹ Lásd az egységes piac átláthatóságára vonatkozó irányelv (15) preambulumbekzdését.

⁵² A leggyakoribb elhárított akadályokkal kapcsolatos további részletekért lásd a 3.11. mellékletet.

hogy Ausztria, Spanyolország és Olaszország elsősorban a mezőgazdasági, a halászati és az élelmiszeripari ágazat iránt érdeklődik. A Bizottság reagálásainak többsége az építőipart és a mezőgazdaságot érinti.

Az összes értesítéshez és a párbeszédnek keretében történt üzenetváltásokhoz való hozzáférésnek köszönhetően a tagállamok az egységes piac átláthatóságára vonatkozó irányelvet a partnerek ötleteinek megismerésére használhatják. Ezek az ötletek felhasználhatók a műszaki szabályokkal kapcsolatos közös problémák megoldásához, és alkalmasak annak felismerésére, hogy egy műszakiszabály-tervezet esetlegesen szembemegy az uniós szabályozással.

2.2. *A sürgősségi eljárás alkalmazása*

A tagállamok felkérhetik a Bizottságot, hogy értékelje az egységes piac átláthatóságáról szóló irányelv 6. cikkének (7) bekezdésében előírt sürgősségi eljárás alkalmazására irányuló javaslatukat, ha egy sürgős és előre nem látható helyzetre való reakció érdekében haladéktalanul műszaki szabályokat kell elfogadniuk, és nincs idejük megvárni a három hónapos szünetelési időtartamot, hogy előzetesen konzultáljanak a Bizottsággal és a többi tagállammal. Ha a Bizottság az érintett tagállam által ismertetett indokok felülvizsgálatát követően elfogadja a sürgősségi eljárást, akkor a 3 hónapos szünetelési időtartam nem alkalmazandó, és az intézkedés azonnal elfogadható⁵³. Az értesítést követően a Bizottságnak jellemzően több munkanapra van szüksége ahhoz, hogy eldöntse, elfogadja-e az érintett tagállam által kifejtett indokokat, és lehetővé teszi-e számára a műszaki szabályok azonnali elfogadását.

Az összesen 3 553 értesítésből 346 esetben kérték a tagállamok a bejelentett tervezetekre vonatkozóan a sürgősségi eljárás alkalmazását (2016-ban 51, 2017-ben 34, 2018-ban 35, 2019-ben 39, 2020-ban 187 esetben)⁵⁴. A Bizottság visszautasította a sürgősségi eljárás alkalmazását azokban az esetekben, amikor az indokolás nem volt kellően megalapozott, vagy azt kizárólag gazdasági okokra vagy a nemzeti közigazgatás késedelmére alapozták, valamint olyan esetekben, amikor előre nem látható körülmények bekövetkezése nem volt bizonyított. A sürgősségi eljárást 283 esetben (2016-ban 41, 2017-ben 28, 2018-ban 21, 2019-ben 29 és 2020-ban 164 esetben) tartották indokoltnak. Ezek az esetek különösen a pszichotrop anyagokra, a kábítószer ellenőrzésére, a terrorizmus elleni küzdelemre, a tűzfegyverekre, a méhek fertőzöttségére, a biocid termékekre, az egészségre káros termékek betiltására, a pirotechnikai termékekre, a gyógyszerekre (a Covid19-betegek kezeléséhez szükséges kritikus gyógyszerekre/anyagokra), a védőeszközökre, maszkokra, orvostechikai eszközökre és in vitro orvostechikai eszközökre, fertőtlenítőszerre és az azok előállításához szükséges alkoholokra vonatkoztak (lásd a 3.7. mellékletet).

2.3. *„Adó- és pénzügyi intézkedések” bejelentése*

Az egységes piac átláthatóságára vonatkozó irányelv értelmében a tagállamoknak be kell jelenteniük az „adó- és pénzügyi intézkedéseket”, vagyis az olyan műszaki előírásokat, amelyek az ezeknek való megfelelés ösztönzése által termékek fogyasztására vagy szolgáltatások igénybevételére hatással bíró adó- vagy pénzügyi intézkedésekkel kapcsolatosak. Az ilyen intézkedések sajátossága, hogy a szünetelési időszak nem alkalmazandó (az egységes piac átláthatóságáról szóló irányelv 7. cikkének (4) bekezdése).

2016–2020-ig a tagállamok 149 adó-és pénzügyi intézkedésre irányuló tervezetet jelentettek be (2016-ban 44-et, 2017-ben 48-at, 2018-ban 26-ot, 2019-ben 31-et, 2020-ban pedig 45-öt)⁵⁵.

⁵³ A sürgősségi eljárással kapcsolatos további részleteket lásd az 1. mellékletben.

⁵⁴ Lásd a 3.7. mellékletet.

⁵⁵ Az „adó- és pénzügyi intézkedésekkel” kapcsolatos további részleteket lásd az 1. mellékletben.

2.4. A Bizottság válaszainak nyomon követése

Az egységes piac átláthatóságára vonatkozó irányelv 6. cikkének (2) bekezdése szerint a tagállamoknak be kell jelenteniük a Bizottságnak, hogy milyen intézkedést javasolnak tenni a részletes véleményekkel kapcsolatban.

A 2016–2020-as időszakban kielégítő volt az arány a tagállamok által a Bizottságnak adott válaszok és a Bizottság által kiadott részletes vélemények száma között (átlagosan 87 % a teljes időszakban), de ezen még lehetne javítani. A tagállamok által adott kielégítő válaszok átlagosan a válaszok 45 %-át tették ki (lásd: 3.8. melléklet).

A vizsgált időszakban a tagállamok 217⁵⁶ műszakiszabály-tervezetet vontak vissza. 30 esetben (2016-ban 4, 2017-ben 13, 2018-ban 9, 2019-ben 2 és 2020-ban 2 esetben) a visszavonásra a Bizottság részletes véleményének kiadását követően került sor. A visszavonás okai többek között a következők voltak: i. a bejelentő tagállam a műszakiszabály-tervezetet lényegesen módosította, ami új bejelentést tett szükségessé (az irányelv 5. cikkének (1) bekezdése), és ii. a nemzeti hatóságok azon egyszerű döntése, hogy nem fogadják el a műszakiszabály-tervezetet. Más bejelentett műszakiszabály-tervezetek esetében a párbeszéd még folyamatban van.

2.5. Az értesítési eljárás nyomon követése

Azokban az esetekben, amikor az értesítési eljárás révén az uniós belső piaci jog esetleges megsértését nem szüntették meg teljes mértékben, a Bizottság további vizsgálatokat végzett (pl. növényvédő szerek, elektronikus cigaretták, dohánytermékek vonatkozásában). A Bizottság emellett vizsgálatokat folytatott az értesítési kötelezettség tagállamok általi állítólagos megsértésével kapcsolatban, például a taximéterekre, a bor és szeszes italok üvegpalackjaira, a rekláamberendezésekre, a hulladéokra, a szerencsejátékokra, a játékautomatákra, a fluortartalmú üvegházhatású gázok kibocsátására, a műanyagtermékekre, a bútorokra, a közösségi gazdaságra stb. vonatkozó szabályok tekintetében. Ilyen esetekben a Bizottság tájékoztatta az egységes piac átláthatóságáról szóló irányelv tekintetében illetékes nemzeti kapcsolattartó pontot az értesítési kötelezettség megszegésének következményeiről, és emlékeztetett az értesítési kötelezettségre.

2.6. Strukturált információcserék a tagállamokkal, az EGT-tag EFTA-országokkal, Svájcjal és Törökországgal

A műszaki szabályokkal foglalkozó állandó bizottság rendszeres ülései ösztönözték a közérdekű kérdésekről és az értesítési eljárás specifikus vonatkozásairól folytatott gyümölcsöző eszmecsere.

Ami az értesítési eljárást illeti, a műszaki szabályokkal foglalkozó állandó bizottság ülései keretében folytatott megbeszélések különösen a következőkre vonatkoztak:

- az egységes piac átláthatóságáról szóló irányelv szerinti sürgősségi eljárás,
- hozzáférés a Bizottság dokumentumaihoz és bizalmas értesítések,
- a Svájc és az EGT-országok bejelentéseire vonatkozó értesítési eljárás,
- a tagállamok azon kötelezettsége, hogy a bejelentett műszaki szabály végleges szövegét megküldjék a Bizottságnak,
- az Európai Bíróság ítélezési gyakorlatának alakulása az egységes piac átláthatóságára vonatkozó irányelv vonatkozásában, valamint
- az egyablakos mechanizmus működése.

⁵⁶ 2021. július 14-én extrapolált adatok.

A tagállamok kérésére vagy a Bizottság kezdeményezésére a Bizottság a műszaki szabályokkal foglalkozó állandó bizottságban tartott előadásokon adott felvilágosítást néhány visszatérő akadályról vagy az új uniós jogszabályokról. Az előadások a következőkről szóltak:

- az egyes műanyagtermékek környezetre gyakorolt hatásának csökkentéséről szóló (EU) 2019/904 irányelv,
- a 2006/123/EK szolgáltatási irányelv és a nem személyes adatok EU-n belüli szabad áramlásáról szóló (EU) 2018/1807 rendelet szerinti értesítési eljárás,
- az (EU) 2016/679 általános adatvédelmi rendelet,
- a 2014/45/EU⁵⁷, a 2014/46/EU⁵⁸ és a 2014/47/EU⁵⁹ közúti közlekedésbiztonsági irányelv,
- a mikroszemcsékre vonatkozó uniós szintű korlátozások,
- a csomagolásról és a csomagolási hulladékról szóló, 94/62/EK irányelv,
- az egységes piaci záradék és az EUMSZ 34–36. cikke.

Több tagállam megosztotta az állandó bizottsággal az egységes piac átláthatóságáról szóló irányelv szerinti értesítésekkel kapcsolatos bevált gyakorlatait.

Az „országismereti” missziók keretében számos tagállamban kétoldalú találkozókra is sor került. E találkozók célja az volt, hogy a Bizottság és a nemzeti hatóságok közötti közvetlen párbeszéd, valamint a nemzeti érdekelt felekkel tartott találkozók révén kezeljék az egyes tagállamok egységes piaccal kapcsolatos egyedi igényeit. Ezzel összefüggésben a Bizottság több uniós fővárost⁶⁰ is felkeresett, és részt vett a tagállami hatóságokkal és a nemzeti érdekelt felekkel tartott találkozókban. Az egységes piac átláthatóságáról szóló irányelv nemzeti szintű végrehajtásával kapcsolatban a látogatások során azonosított fő problémák a következők: az értesítések alacsony száma (pl. Romániában, Litvániában és Portugáliában), az igazgatási kapacitás (pl. Bulgáriában) vagy a koordinációs kérdések (pl. Olaszországban, Spanyolországban és Németországban), valamint az, hogy a nemzeti közigazgatási szervek korlátozott ismeretekkel rendelkeznek az egységes piac átláthatóságáról szóló irányelvről.

A referencia-időszak során a Bizottság az egységes piaci stratégiával kapcsolatos kötelezettségvállalást követően a tagállamokkal folytatott megfelelőségi párbeszéd keretében is megvitatta az irányelv alkalmazását. A Bizottság emellett rendszeresen ad hoc technikai szemináriumokat szervezett az értesítési eljárásban részt vevő nemzeti hatóságoknak.

Törökország a referencia-időszakban javította az értesítési eljárásban való részvételét.

⁵⁷ Az Európai Parlament és a Tanács 2014/45/EU irányelve (2014. április 3.) a gépjárművek és pótkocsijaik időszakos műszaki vizsgálatáról és a 2009/40/EK irányelv hatályon kívül helyezéséről (HL L 127., 2014.4.29., 51. o.).

⁵⁸ Az Európai Parlament és a Tanács 2014/46/EU irányelve (2014. április 3.) a járművek nyilvántartásba vételéhez kapcsolódó okmányokról szóló 1999/37/EK tanácsi irányelv módosításáról (HL L 127., 2014.4.29., 129. o.).

⁵⁹ Az Európai Parlament és a Tanács 2014/47/EU irányelve (2014. április 3.) az Unió területén közlekedő haszonjárművek közlekedésre való alkalmasságának közúti műszaki ellenőrzéséről és a 2000/30/EK irányelv hatályon kívül helyezéséről (HL L 127., 2014.4.29., 134. o.).

⁶⁰ A Bizottság Bulgáriában, Spanyolországban, Lengyelországban, Romániában, Olaszországban, Franciaországban, Németországban, Portugáliában, Írországon és Litvániában tett látogatást.

2.7. Átláthatóság

2.7.1. Az egységes piac átláthatóságára vonatkozó irányelv alapján kibocsátott dokumentumokhoz való hozzáférés iránti kérelem

Az egységes piac átláthatóságára vonatkozó irányelv szerinti eljárás alapján kiállított dokumentumokhoz való hozzáférés iránt 2016-tól 2020-ig 531⁶¹ kérelem érkezett a Bizottsághoz. Jelentős többségük a Bizottság által megfogalmazott részletes véleményekre és észrevételekre vonatkozott. Az Európai Unió Bíróságának legújabb ítélezési gyakorlatával összhangban (lásd a C-331/15. P. sz., Franciaország kontra Schlyter ügyben hozott ítélet 2. mellékletét) a legtöbb dokumentumot nyilvánosságra hozták.

2.7.2. Az érdekelt felek részvétele

Az átláthatóság az értesítési eljárás egyik alapvető jellemzője. Az érdekeltek a TRIS nyilvános weboldalán keresztül tudnak folyamatosan tájékozódni a tagállamok kidolgozás alatt álló műszakisabály-tervezeteiről, és ezen a weboldalon keresztül zajlik az érdekeltek és a Bizottság közötti párbeszéd, annak az új funkciónak köszönhetően, amely lehetővé teszi, hogy az érdekelt felek a műszakisabály-tervezetekkel kapcsolatban észrevételt nyújthassanak be. Amint már említettük, ezen a funkción keresztül 2016 és 2020 között 1 618 észrevétel érkezett a Bizottsághoz. A referencia-időszak alatt a Bizottság megkezdte a bejelentett intézkedések végleges szövegének valamennyi uniós nyelvre történő lefordítását is. A végleges szövegek fordításai elérhetők a TRIS honlapján, és további átláthatóságot biztosítanak.

A TRIS weboldal sikerét számadatokkal is alá tudjuk támasztani:

- A TRIS levelezőlistáján a 2015 év végi 5 196-tal szemben 2020 végén 6 467 aktív előfizető volt, ami az ötéves jelentéstételi időszak alatt 25 %-os növekedést jelent.
- A figyelembe vett időszakban a TRIS honlapján 871 744 keresést végeztek (2016-ban 151 202-t, 2017-ben 134 737-et, 2018-ban 152 158-at, 2019-ben 197 341-et, 2020-ban pedig 236 306-ot), és évente átlagosan 174 349 keresésre került sor⁶².
- Az értesítésekhez való felhasználói hozzáférés a 2015 végi 1 203 299-ről 2020 végére 7 394 991-re nőtt, ami 2015 végéhez képest a 2016–2020 közötti teljes referencia-időszakban 514,6 %-os növekedést jelent.

3. KÖVETKEZTETÉS

A 2016–2020-as időszakban ismét bebizonyosodott az egységes piac átláthatóságára vonatkozó irányelv szerinti eljárás hatékonysága az átláthatóság és az igazgatási együttműködés biztosítása, valamint az egységes piacon a technikai akadályok megelőzése szempontjából. Az értesítési eljárás megelőző és hálózatiépítési megközelítése csökkentette annak kockázatát, hogy a nemzeti szabályozási tevékenységek technikai akadályokat gördítsenek az áruk és az információs társadalommal összefüggő szolgáltatások szabad mozgása elé. E tekintetben az egységes piac átláthatóságáról szóló irányelvben való fokozottabb tagállami részvétel – mind a benyújtott értesítések, mind a bejelentett tervezetekre más tagállamok által adott válaszok tekintetében – bizonyítja az egységes piac

⁶¹ Mivel a 2018. január 1. és 2018. október 1. közötti időszakban nem volt lehetőség a dokumentumokhoz való hozzáférés iránti kérelmekért felelős egységnek a Bizottság adatbázisaiban történő rögzítésére, az erre az időszakra vonatkozó számadatok olyan szimuláción alapulnak, amely azt veszi figyelembe, hogy az egységes piac átláthatóságáról szóló irányelv kezeléséért felelős egység a 2016., 2017. és 2019. évre vonatkozóan a dokumentumokhoz való hozzáférése irányuló kérelmek átlagosan hány százalékát nyújtotta be.

⁶² Lásd az 5. mellékletet.

iránti közös felelősségvállalást, amely a Bizottság egyik kulcsfontosságú célkitűzése. 2020-ban, a Covid19-világjárvány idején az egységes piac átláthatóságáról szóló irányelv szerinti eljárás biztosította, hogy az egységes piaci szabályokkal összhangban lévő nemzeti intézkedések biztosítsák az egészség és az emberi élet védelme, mint elsődleges cél megvalósulását. Az irányelv és az azon alapuló értesítési rendszer e tekintetben az átláthatóság, a szinergiák és végső soron az európai szolidaritás biztosításával támogatta a tagállamokat.

Az irányelv jelentőségét bizonyítja, hogy az értesítési eljárás iránt az érdekelt felek egyre nagyobb érdeklődést tanúsítanak, és a referencia-időszakban a TRIS honlapján keresztül számos észrevételt tettek. Ez a növekvő érdeklődés a TRIS weboldala átláthatóságának és hatékonyságának javítására irányuló erőfeszítéseket tükrözi.

Az értesítési eljárás hasznossága abból a szempontból is megerősítést nyert, hogy lehetőséget biztosít azon területek meghatározására, amelyeken további uniós szintű harmonizációra van szükség, például a hulladékártalmatlanítással összefüggésben a csomagoláscímkézés harmonizálása. Ezen túlmenően további erőfeszítésekre kerül sor annak érdekében, hogy a gazdasági szereplők számára egyértelmű jogi keret álljon rendelkezésre, az európai vállalkozások EU-n belüli és EU-n kívüli versenyképességének javítását célozva, figyelembe véve az értesítési eljárás és a Kereskedelmi Világszervezet keretében a kereskedelem technikai akadályairól szóló megállapodásban meghatározott eljárás közötti összefüggéseket⁶³.

Az elmúlt években szerzett tapasztalatok elengedhetetlenek az egységes piac átláthatóságáról szóló irányelv végrehajtásához szükséges jobb környezet kialakításához. Az irányelvben rejlő lehetőségek teljes körű kiaknázása érdekében a Bizottság továbbra is ösztönözni fogja a tagállamok részvételét mind a nemzeti műszakisabály-tervezetek bejelentésében, mind a más tagállamok által bejelentett tervezetekre való reagálásban. A Bizottság reagálásaiban különös hangsúlyt kapnak majd az egységes piac szempontjából kiemelten fontos kérdések, valamint azok, amelyek különösen a helyreállítással, valamint a zöld és digitális átállással összefüggésben azonosított szűk keresztmetszetek hatékony kezelését szolgálják. Ez a nagyobb hangsúly azt is jelenti, hogy a Bizottság reagálásai megfelelő módon nyomon követésre kerülnek annak érdekében, hogy hatékony intézkedéseket lehessen hozni az esetleges akadályok kialakulásának megakadályozására.

⁶³ Az érintett időszakban az uniós tagállamok, az EGT-megállapodást aláíró EFTA-tagállamok, Svájc és Törökország 363 értesítést jelölt meg a TRIS adatbázisban, amelyek a kereskedelem technikai akadályairól szóló megállapodás értelmében a WTO-nak küldött értesítés hatálya alá tartoznak.